

Transformacja terenów pogórnich

Koncepcja i propozycja realizacji

Katowice, 17.07.2025

Pacjent Europa – kim jesteśmy?

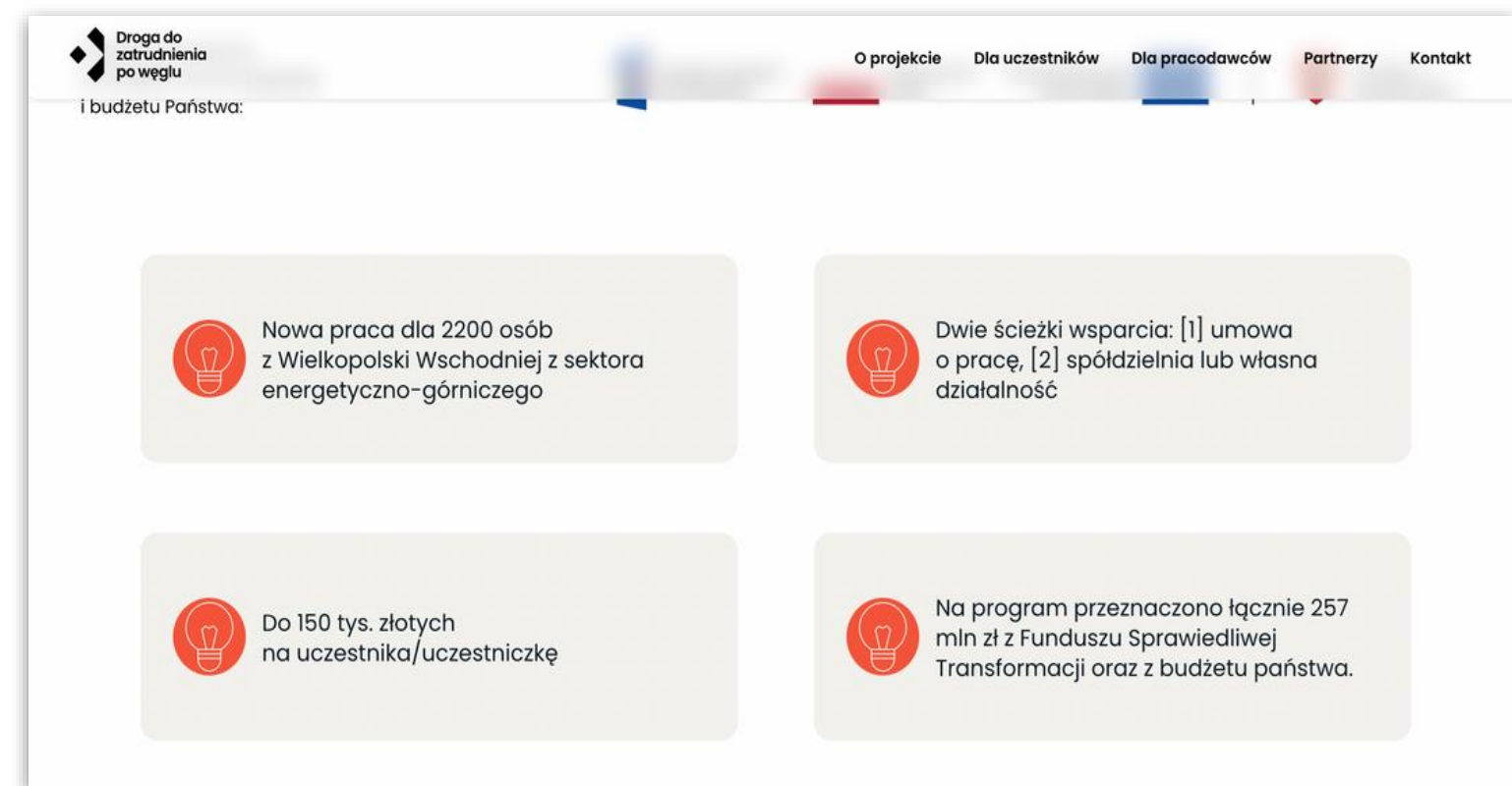

- Od 2020 wspieramy samorządy, pracowników i przedsiębiorstwa w procesie transformacji.
- Współpracujemy m.in. z **Philippem Lambertsem** i **Michałem Bonim**, którzy zasiadają w naszej Radzie Doradczej.
- Działania do tej pory prowadziliśmy na terenie: **Śląska, Wielkopolski, Łódzkiego, Warszawy, Brukseli, Londynu, Kijowa i Bukaresztu.**

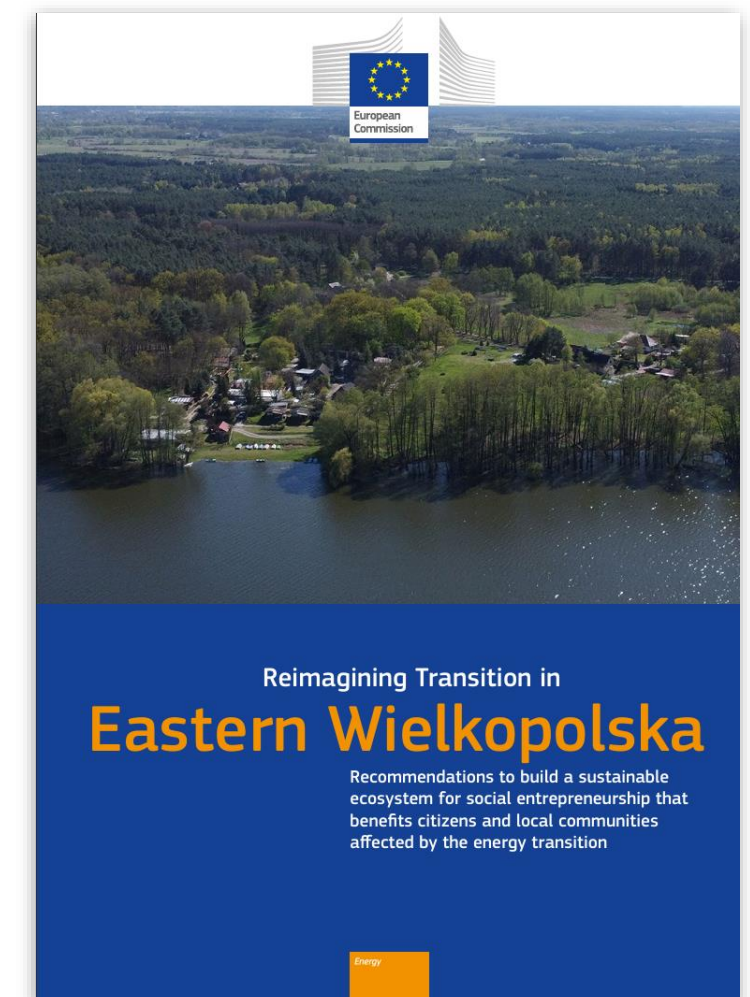
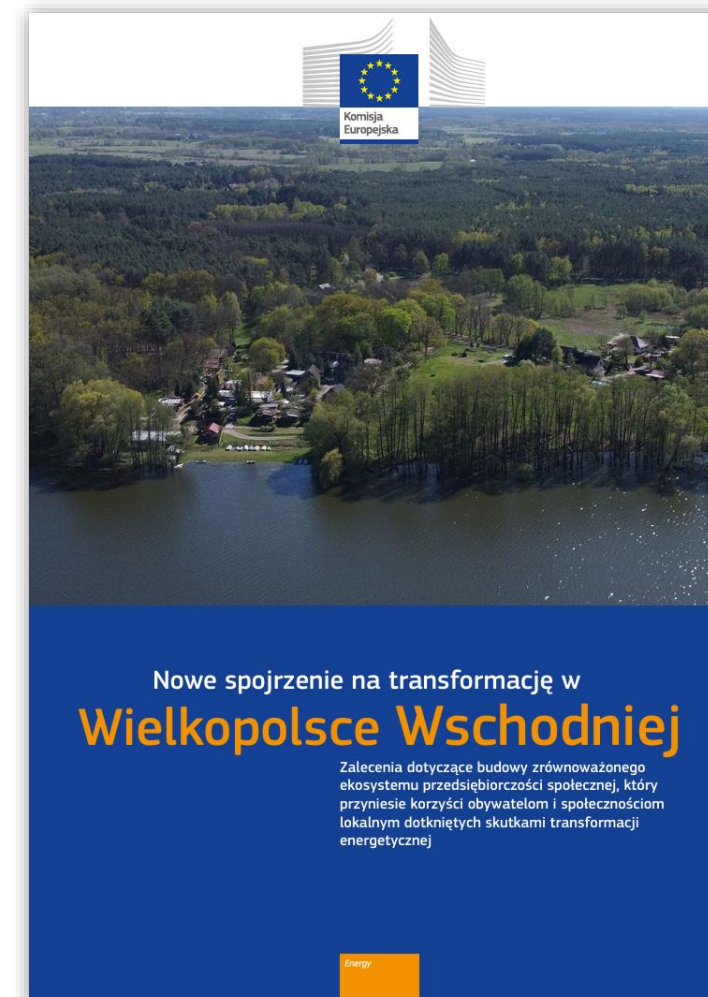
Sprawiedliwa Transformacja w Wielkopolsce Wschodniej

- Od 2021 z sukcesami wspieramy przedsiębiorstwa i samorządy w Wielkopolsce Wschodniej **w tworzeniu nowych miejsc pracy i wzmacniania ich bazy podatkowej – budowaniu silnika dla gospodarki regionu po węglu.**
- Dzięki zaproponowanemu przez nas projektowi udało się pozyskać środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu **“Droga do zatrudnienia po węglu”** wartego 200 mln złotych.
- Na terenie Wielkopolski Wschodniej **powstały już pierwsze spółdzielnie zatrudniające górników, generujące podatki dla samorządów w regionie** oraz budujące popyt na towary i usługi innych miejscowych przedsiębiorstw.
- Dzięki naszemu wsparciu rzeczniczemu w Brukseli **udało się także pozyskać środki na wcześniejsze emerytury i odprawy dla pracowników sektora węgla brunatnego w całej Polsce.**

Skuteczność w pozyskiwaniu środków i moderacji różnych grup

- Pozyskanie funduszy na fazę przygotowawczą, a potem wykorzystanie środków na przyciągnięcie większego finansowania z UE. Wypracowanie strategii efektywnego wykorzystania dostępnych środków.
- Wsparcie merytoryczne dla wszystkich zaangażowanych w proces. Wypracowanie praktycznych rekomendacji – wspólne rekomendacje naszej organizacji i Komisji Europejskiej dotyczące budowania bazy podatkowej i popytu w Wielkopolsce Wschodniej.
- Łączenie samorządów, Agencji Rozwoju Regionalnego, urzędów pracy i innych instytucji, facylitacja prac między nimi.

Zorganizowaliśmy cykl ponadpartyjnych debat o zagospodarowaniu terenów pogórnicznych na Śląsku

- **Czy Polska zawalczy o pieniądze na transformację? Fundusz Sprawiedliwej Transformacji: efekty, wyzwania i przyszłość**, 6.09.2024
- **Tereny pogórniczne. Ziemia obiecana czy ziemia niczyja?** Debata przed wyborami samorządowymi, 14.03.2024
- **Tereny Pogórniczne. Ziemia Obiecana czy Ziemia Niczyja?** Debata przedwyborcza, 3.10.2023

„Pytanie nie brzmi: czy Śląsk potrzebuje pieniędzy: tylko ile i na jak długo? Na pewno potrzebujemy ich więcej niż jest to zapisane w Funduszu Sprawiedliwej Transformacji” - powiedziała postanka Monika Rosa podczas debaty w Domu Śląskim. 5 września przy wspólnym stole usiedli politycy, przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu, Urzędu Marszałkowskiego, samorządu, biznesu związków zawodowych i organizacji pozarządowych. Debatę zorganizowały organizacje pozarządowe: Polska Zielona Sieć i Pacjent Europa.

Druga z cyklu debat przedwyborczych “Ziemia obiecana czy ziemia niczyja?” odbyła w w Domu Śląskim w Katowicach.

Tereny pogórniczne są odzyskiwane przez przyrodę, czyli mówiąc wprost, zarastają. (...) Grunty mają też duże zalety, bo są położone przy liniach kolejowych i są blisko sieci ciepłowniczych. Ponadto są atrakcyjne, bo często znajdują się w centrum miast.

Piotr Masłowski
Senator RP, były wiceprezydent Rybnika

W październiku 2023, również na terenie Śląska, zorganizowaliśmy wraz z Polską Zieloną Siecią debatę na szczeblu parlamentarnym. Wówczas głównym tematem rozmów były zmiany prawne mające na celu lepsze i bardziej efektywne wykorzystanie opuszczonych terenów górniczych [czytaj więcej].

Tym razem skupiliśmy się na szczeblu samorządowym, a uczestnicy i uczestniczka przechodzili do konkretnych zagadnień.

W debacie wzięli udział:

- Michał Pierończyk, prezydent Rudy Śląskiej
- Michał Bieda, wiceprezydent Bytomia
- Piotr Masłowski, senator RP, były wiceprezydent Rybnika
- Ewa Surowiec, działaczka partii Razem
- Kamil Żbikowski, kandydat na prezydenta Zabrze

Wsparcie transformacji terenów pogórnich na Śląsku

Realizujemy projekt wsparcia przygotowania transformacji terenów pogórnich, którego celem jest ich przekształcenie w miejsca wspierające lokalny rozwój, zapewniające lokalną odporność i generujące przychody dla lokalnych budżetów.

W ramach tego projektu przewidujemy:

- 1. Wybór konkretnego terenu pogórnego, dla którego zostanie przygotowana szczegółowa dokumentacja.**
- 2. Zbudowanie koalicji partnerów/interesariuszy, która aktywnie i merytorycznie zaangażuje się w przygotowanie optymalnej koncepcji transformacji.**
- 3. Przygotowanie wkładu merytorycznego do koncepcji transformacji wybranego terenu pogórnego, który następnie będzie stanowił wkład do studium wykonalności.**
- 4. Wsparcie JST w pozyskaniu środków i następnie wspólną realizację przedsięwzięcia.**

Pomagamy w stworzeniu

- a) business case'u uzasadniającego efektywność i zasadność finansowania projektów transformacyjnych w górnictwie,
- b) struktury koncepcji i materiałów, które umożliwią ich częściowe wykorzystanie w kolejnych lokalizacjach.

Przykładowy przebieg współpracy

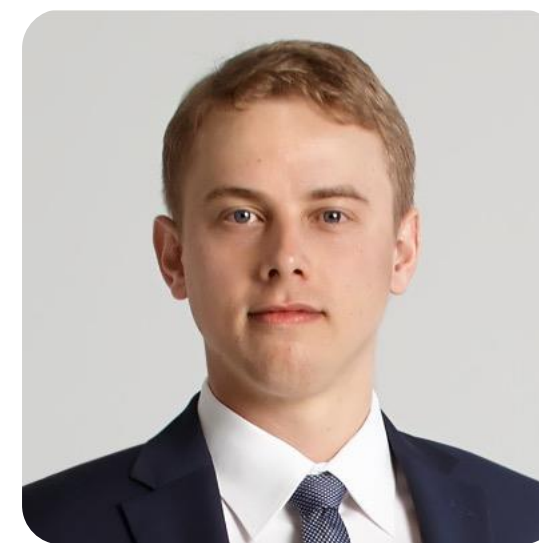
ETAP	ZAKRES	PRZYKŁADY
0. Prace przygotowawcze realizowane z zależności od potrzeb/okoliczności <i>//inne//</i>	• konsultacje mechanizmów wsparcia transformacji terenów pogórnich • kontakt z MSP w celu określenia zasad wsparcia dla gruntów znajdujących się w gestii SRK S.A. • budowa koalicji interesariuszy i facylitacja komunikacji • indywidualne konsultacje i wsparcie dla JST i interesariuszy • zaangażowanie w zwiększenie środków na transformację	• konsultacje i uwagi do strategii FTWŚ S.A. • propozycja zasad przekazywania gruntów SRK pod inwestycje w powiązaniu z decyzją o przyznaniu wsparcia • konsultacje i analizy dot. wsparcia inwestycji oraz strategii rozwoju JST • organizacja konferencji i wydarzeń budujących szerszą świadomość dot. transformacji terenów pogórnich • pomoc dla JST w pozyskaniu środków z dostępnych programów; przygotowanie analiz i uzasadnienia ekonomicznego zwiększenia środków na transformację (lobbying w PL i UE)
1. Inwentaryzacja poszczególnych terenów pogórnich – około 3 miesiące <i>//analiza przedinwestycyjna – JST//</i>	• analiza przydatności gruntów pod OZE • analiza przydatności gruntów pod zakłady przemysłowe (greenfield) • analiza zabudowań i możliwości ich wykorzystania pod rozwój działalności przemysłowej (MŚP) • analiza przedinwestycyjna	• ekspertyzy nośności gruntów – możliwość posadowienia wiatraków lub zakładów przemysłowych • określenie wymagań brzegowych dot. potencjalnych typów inwestycji • inwentaryzacja hal i obiektów biurowych • analiza dostępnej infrastruktury komunikacyjnej i mediów • wymagania dot. utrzymania terenów
2. Koncepcja transformacji i zagospodarowania – około 3–6 miesięcy <i>//projekt/studium inwestycyjne – JST//</i>	• założenia biznesowe funkcjonowania obszaru • wkład biznesowy do planu zagospodarowania przestrzennego • modele wsparcia przedsiębiorstw • opracowanie biznes planu obszaru • przygotowanie niezbędnej dokumentacji i wsparcie w pozyskaniu środków • analizy finansowe i ekonomiczne	• włączenie terenów do KSSE, zwolnienie z podatków lokalnych, • wskazanie obszarów pod inwestycje przemysłowe typu greenfield wraz z zapewnieniem niezbędnej infrastruktury, partycypacja w finansowaniu inwestycji (kapitał zwrotny), przygotowanie dokumentacji minimalizującej czas oczekiwania na ostateczną decyzję o pozwolenie na budowę, • udostępnienie budynków dla MŚP powiązanych z przemysłem (w szczególności spółdzielni pracowniczych), partycypacja w finansowaniu zwrotnym inwestycji, • zdefiniowanie obszarów, które nie nadają się do ww. wykorzystania ale są odpowiednie dla OZE • określenie niezbędnych inwestycji towarzyszących (np. wydzielenie parkingu, remont drogi, modernizacja odwodnienia), • pozostałe tereny przeznaczone pod zalesienie lub parki (przykład Parku Gleisdreieck)
3. Utrzymanie i rozwój <i>//projekty – przedsiębiorstwa i inne//</i>	• aktualizacja koncepcji rozwoju obszaru • konsultacje projektów inwestycyjnych • wsparcie spółdzielczości pracowniczej • doradztwo dla wspieranych podmiotów	• wsparcie przygotowania do realizacji dużych inwestycji, • przygotowanie biznesplanów i doradztwo biznesowe dla MŚP/spółdzielni pracowniczych, • doradztwo i ekspertyzy dla JST w zakresie rozwoju terenu pogórnego objętego wsparciem, • finansowanie i obsługa wybranych projektów

Dziękujemy!

dr Mateusz Piotrowski

Prezes Stowarzyszenia Pacjent Europa

Stanisław Leśniak

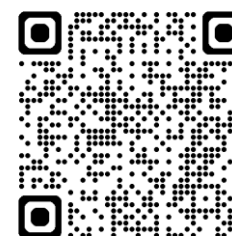
Ekspert Stowarzyszenia Pacjent Europa

Kontakt | Stowarzyszenie Pacjent Europa

Zofia Sobczak, Koordynatorka Działu Polityki Przemysłowej

T: +48 507 830 728

M: zofia.sobczak@europeapatient.com

europeapatient.com